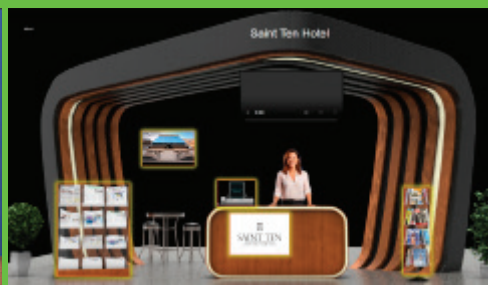

Februar 2025.

e-turističke novine

sajamturizma.com

“Virtuelni sajam turizma – Vaša prilika za globalnu promociju!”

- Turizam je industrija koja ne poznaje granice, a virtuelni prostor postaje sve važniji.
- Pridružite se **Virtuelnom sajmu turizma** i predstavite svoju ponudu hiljadama potencijalnih gostiju – sve iz udobnosti svog doma ili kancelarije!
- **Virtuelni sajam turizma** na adresi sajamturizma.com predstavlja jedinstvenu platformu za promociju destinacija, smeštaja, turističkih agencija i svih onih koji žele dopreći do globalne publike.
- **Ne propustite priliku da osigurate više gostiju i bolje poslovanje!**
- **24/7 dostupnost vaših ponuda – bez vremenskih i geografskih ograničenja**
- **Bez potrebe za putovanjem, učestvujte u sajmu bilo gde i bilo kada.**
- **Inovativan način promocije uz minimalne troškove**
- **Jednostavna registracija u nekoliko koraka!** Nakon registracije, dobićete pristup platformi gde možete postaviti svoju ponudu, kreirati virtuelni štand i započeti promociju.

Virtuelni sajam turizma – Vaš ključ ka novim turistima!

SADRŽAJ:

4. Malo matematike

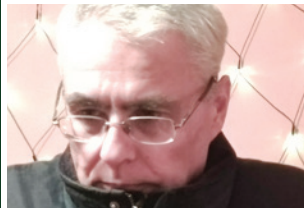
5. Povećavamo ulaganja u turizam

8. Sistemske preporuke FIČa za sektor turizma

9. Opet pomerena lestvica

11. Istraži, doživi, upoznaj Kopaonik

12. Doživite Rajac

15. Yugom iz Kragujevca – na Kilimandžaro

18. Hod po ivici

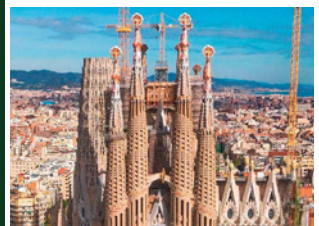
20. Jošanička Banja – Zdravlje iz vode

24. Sistem ETIAS

26. Mesto na kome je potpisan mir

28. Turizam i arhitektura

29. Muzej vina „Zlatna kruna“

IZMEĐU REDOVA

* **Željko Milinković**

Malo matematike

Nedavno je objavljeno jedno istraživanje čiji rezultati kažu da je oko 62% svih građana Srbije putovalo, bilo na domaće destinacije ili u inostranstvo. Polovina njih je posetila destinacije van Srbije, dok je 30% letovalo u zemlji, a 38% građana nije imalo priliku da putuje u 2024. godini." Ako pretpostavimo da je pomenuto istraživanje relevantno (metod ispitavanja, veličina statističkog uzorka i sl.) i uzmemo u obzir da prema popisu iz 2022. godine u Srbiji (bez AP Kosovo i Metohija) ima 6.647.003 stanovnika, dolazimo do sledećih brojeva. U 2024. godini putovalo je oko 4 miliona 120 hiljada građana. U inostranstvo je putovalo oko 2 miliona i 60 hiljada, dok je po zemlji Srbiji putovalo i odmaralo blizu 2 miliona naših građana. Oko 550 hiljada je putovalo i po zemlji i po inostranstvu.

Po podacima Republičkog zavoda za statistiku u 2024. ostvareno 2 miliona 50 hiljada dolazaka domaćih turista. Kada ukrstimo ove podatke ispada da je u „sivoj zoni“ bilo oko pola miliona domaćih turista ili ti 25%. Dakle, ispada da je svaki četvrti domaći turista koji je boravio u nekoj našoj destinaciji bio neprijavljen. Bilo bi zanimljivo i kad bi nadležni ukrstili podatke o naplaćenju boravišnoj taksi i broju noćenja.

Veoma zabrinjavajuće da po pomenutom istraživanju 38% ili više od 2,5 miliona naših građana u 2024. godini nije nigde putovalo. Pitam se za razloge. Da li

je u pitanju nedostatak kulture putovanja, nedostatak vremena ili možda nedostatak para? U svakom slučaju kad je reč o domaćem turizmu taj broj potencijalnih turista predstavlja jedan stabilan i ozbiljan rezervoar.

Uprkos tome u 2024. godini zabeležen je pad ostvarenih noćenja domaćih turista. U odnosu na 2023. godinu za 4,3%. I nemojmo se zavarati činjenicom da nam raste broj stranih turista i broj ostvarenih njihovih noćenja. To je lepo! Ali turističko tržište je izrazito turbulentno i veoma osetljivo. Čim se desi nešto nepredviđeno strani turisti će nas zaobići. Setite se samo Korone. A domaći turista je uvek tu i zato se jednostavno ne sme zapostaviti. Nemojmo posle da se češemo gde nas ne svrbi!

I za kraj još nešto zanimljivo. Narodna banka Srbije kaže da su nam u prvih jedanaest meseci prošle godine prihodi od stranih turista iznosili 2,5 milijardi evra. Kad to podelimo sa brojem ostvarenih noćenja stranih turista u istom periodu dobije se podatak da strani turista u Srbiji dnevno potroši oko 445 evra. Mislite li da je ovo realno?

***Glavni i odgovorni urednik e-Turističkih novina**

IZDAVAČ: TURIZAM SRBIJE - BEOGRAD; e-mail: turizamsrbije.info@gmail.com ● REDAKCIJA: GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: ŽELJKO MILINKOVIĆ; TEL. 063/10 69 440; ● GRAFIČKI UREDNIK: RADOJICA ĐURIĆ ● SARADNICI U BROJU: RENATA PINDŽO, ANA KOTURANOVIĆ, ANĐELA IVANOVIĆ, SNEŽANA MILISAVLJEVIĆ, BRATISLAV ZLATKOV, ALEKSANDAR KEKEZOVIĆ, DANIJELA ARSIĆ, MILA ALAVANJA, BOJANA BELJIĆ, LJILJANA REBRONJA, ALEKSANDAR SENIČIĆ, VERICA DROBAC, VASILIJE BALDIĆ, ZORAN RAPAJIĆ, VLADIMIR IVANOVIĆ ● FOTOGRAFIJE U BROJU: DUŠAN STOJANČEVIĆ, ANĐELA IVANOVIĆ, JOVAN ŽIVANOVIĆ, RADOJICA PEROVIĆ, ZORAN JEŠIĆ, DRAGAN BOSNIĆ, TO RAŠKA, TO PIROT, TO SOMBOR; TO NOVI BEČEJ, TO POŽAREVAC, INSTITUT ZA REHABILITACIJU, MERKUR - VRNJAČKA BANJA, DESTILERIJA PEVAC ZASTAVA 101 KLUB, MUZEJ VINA „ZLATNA KRUNA“, TURIZAM SRBIJE, ARHIVA E-TURISTIČKIH NOVINA ● NASLOVNA STRANA: VENAC LJUTINE FOTO: DRAGAN BOSNIĆ

Husein Memić, ministar
turizma i omladine

Povećavamo ulaganja u turizam

e-TN: Da li ste zadovoljni rezultatima koje je srpski turizam ostvario prošle, 2024. godine?

Turizam u Srbiji beleži pozitivan trend rasta unazad nekoliko godina, a posebno od pandemije do danas. Povećan broj dolazaka domaćih i stranih turista, ukazuje da je Srbija celogodišnja turistička destinacija. Prema barometru Svetske turističke organizacije iz 2024. godine Srbija je i dalje lider po tempu rasta prihoda od stranih turista u svetu sa povećanjem deviznog priliva u prvih devet meseci 2024. godine u odnosu na isti period 2019. godine za 99%. Prema podacima Narodne banke Srbije, u prvih jedanaest meseci 2024. godine prihodi od stranih turista iznose 2,5 milijardi evra, što je za 9% više u odnosu na isti period 2023. godine. Prema podacima Zavoda za statistiku Republike Srbije u 2024. godini ostvareno je ukupno 4,4 miliona dolazaka turista, što je više za 5,7% u odnosu na 2023. godinu i skoro 12,7 miliona noćenja, opet „malo više“ 1,8% u odnosu na isti period prethodne godine.

Imajući u vidu sve navedene činjenice, bilo bi neskromno kada ne bismo bili zadovoljni postignutim rezultatima u turizmu, što ne znači da nećemo nastaviti sa razvojem još konkurentnije turističke ponude Srbije.

e-TN: Do svih ovih rezultata ne bi došli bez ozbiljnih ulaganja države. Možete li nam reći koliko su ona ukupno iznosila prošle godine po svim osnovama?

Po svim osnovama izdvajanja su iznosila 4 milijarde i 704 miliona dinara odnosno više od 40,2 miliona evra. Sredstva su bila opredeljena za naše redovne konkurse finansiranja promocija, manifestacija i obuka, Turističku organizaciju Srbije, konkurs turističke infrastrukture i razvoj ruralnog turizma i kapitalne infrastrukturne projekte u Podunavlju.

e-TN: Da li ove, 2025. godine možemo očekivati povećanje ili smanjenje ulaganja države u turizam?

Sredstva se opredeljuju prema našoj strategiji, ali i planovima razvoja. Povećavaju se sredstva za redovne konkurse finansiranja promocija, edukacija i treninga te finansiranja velikih infrastrukturnih projekata.

e-TN: Uzlet srpskog turizma poslednjih godina kao i dobijanje organizacije specijalizovane izložbe EXPO 2027. dovelo je do ozbiljnih privatnih, kako stranih tako i domaćih ulaganja u naš turizam i to svakako doprinosi podizanju kvaliteta naše turističke ponude. Očekujete li da se taj proces nastavi i u ovoj godini?

Nema sumnje da će pozitivan trend rasta srpskog turizma biti nastavljen i u ovoj godini. Dobijanje organizacije specijalizovane izložbe EXPO 2027. predstavlja snažan podsticaj za dodatna ulaganja, kako u infrastrukturu tako i u razvoj različitih turističkih sadržaja.

Već sada vidimo značajan porast interesovanja stranih i domaćih investitora za različite segmente turizma – od hotelijerstva i ugostiteljstva, preko banjskog i planinskog turizma, pa sve do ruralnog i eko-turizma. Pored toga, očekujemo dalji rast broja turista, kako zahvaljujući promotivnim aktivnostima, tako i zbog konstantnog podizanja kvaliteta usluga i ulaganja u turističku infrastrukturu. Nastavićemo da radimo na strateškim projektima i dalje pozicioniramo Srbiju kao atraktivnu i konkurentnu destinaciju na globalnoj turističkoj mapi.

e-TN: Prvi ste javno progovorili o problemu koji imamo sa svetski poznatom platformom Booking.com kad je reč o oglašavanju neregistrovanih ugostiteljskih

objekata za smeštaj. To je prvo izazvalo bojazan hotelijera da ne ostanu bez znatnog dela prihoda od stranih gostiju, a sada ističu imaju problem sa istom platformom jer ih sprečava u tome da u drugim kanalima prodaje prodaju isti smeštaj po nižoj ceni, već moraju da drže cenu sa kojom izlaze na Booking. Takođe, žale se i na visinu provizije koju uzima ovaj rezervacioni sistem koji bez ikakve sumnje koristi svoj monopolski položaj na tržištu. Imajući u vidu da se preko ovog sistema znatno popunjavaju naši smeštajni kapaciteti a obaveza je države da obezbedi da svi akteri na turističkom tržištu imaju jednak tretman, kako po pravima tako i prema obavezama, kakvi su dalji potezi resornog ministarstva?

Oglašavanje neregistrovanih subjekata nije nažalost slučaj samo sa Booking.com platformom, kada govorimo o stranim platformama za oglašavanje i rezervaciju smeštaja, ali je za nas važno da smo sa njima kao najzastupljenijom, prvobitno uspeali da ostvarimo dobar kontakt, održimo konstruktivne sastanke a sa zajedničkim ciljem iznalaženja najboljeg rešenja. Važno je da su otvoreni razgovori sa predstavnicima i ja se nadam skorašnjem dogovoru. Svakako će javnost biti detaljno upoznata sa ishodima svih razgovora.

Što se tiče uslova pod kojim se naši hoteli oglašavaju i nude svoje kapacitete na platformi Booking.com, oni su regulisani ugovorom potpisanim i prihvaćenim od obeju strana. Svakako je reč o ugovorima zaključenim između privrednih subjekata i ni Ministarstvo turizma i omladine a ni Sektor turističke inspekcije nemaju nadležnost da na ovaj odnos utiču. Činjenica je da je Booking.com platforma koja je vodeća za oglašavanje i rezervaciju smeštajnih kapaciteta i u svetskim razmerama, tako da je razumljiv interes hotelijera da posluju sa navedenom platformom, jep je to način da svoju ponudu plasiraju na globalnom nivou i osiguraju veću popunjenost kapaciteta.

e-TN: Koji su po Vama ključni problemi koje ima naš turizam i kako ih rešiti?

Trenutno stanje na turističkom tržištu nas obavezuje da promišljamo o budućim trendovima na tržištu radne snage u ovom, za sve nas značajnom, tercijalnom sektoru. Ministarstvo turizma i omladine je u saradnji sa Unijom poslodavaca bilo uključeno i izradu Strategije veštine radne snage u turizmu kao krovnog strateškog dokumenta u ovoj oblasti. U skladu sa strateškim ciljevima pomenute Strategije, usaglašeno je da naše napore treba usmeriti na kvantitativno i kvalitativno poboljšanje obrazovanja u turizmu. Posebnu pažnju treba obratiti na prekvalifikaciju radne snage na

lokalnom nivou u svim zanimanjima u turizmu i hotelijerstvu. Celoživotno učenje je obaveza u svim granama privrede, a naročito u turizmu imajući u vidu stalne promene na turističkom tržištu koje se reflektuju na turističku ponudu i turističku tražnju. Takođe, potrebno je raditi na razmeni kadrova u turizmu sa drugim zemljama Evrope i sveta u smislu usavršavanja i specijalističkih kurseva iz različitih oblasti u turizmu i hotelijerstvu, kako bi na evropskom i svetskom nivou poštovali slične standarde u lancima hotela ali i ostalim uslugama u turizmu.

e-TN: Ove godine, da tako kažem, ističe aktuelna Strategija razvoja turizma Srbije. Možemo li očekivati neka rešenja za pomenute probleme?

Kao logičan sled aktivnosti u cilju održivog razvoja turizma, strateška politika razvoja turizma Srbije baziraće se na kriterijumima održivog razvoja turizma Globalnog saveta za održivi turizam. U maju 2023. godine je potpisan Sporazum o članstvu između GSTC i Ministarstva turizma i omladine. Svrha ovog sporazuma je ohrabrivanje svih zainteresovanih strana u Srbiji implementiraju kriterijume održivog razvoja u turističkih destinacija i turističke privrede (postoje posebni kriterijumi za održivost destinacija, hotelske industrije i organizatora putovanja). Očuvanje i održivo korišćenje prirodnog i kulturnog nasleđa je implementirano u strateške dokumenta razvoja turizma na nacionalnom i lokalnom nivou i usklađeno sa strateškim dokumentima Ministarstva kulture kako bi se održivim korišćenje prirodnih i kulturnih potencijala kreirala konkurentna turistička ponuda zasnovana na principima održivosti sa ekonomskog, ekološkog, kulturološkog, sociološkog i društvenog aspekta.

e-TN: Aktuelna društvena dešavanja: protesti, blokade ili kako god to neko voli da nazove verovatno će ostaviti neke posledice i na našu turističku industriju. Postoje li prve procene?

Turističko tržište je dinamično po prirodi i nije retkost da nepredviđeni događaji utiču na razvoj turizma u određenim destinacijama. Istorijski gledano, nestabilnost, bilo da je reč o političkim protestima, ekonomskim izazovima ili bezbednosnim pitanjima, često dovodi do smanjene turističke tražnje, jer turisti generalno preferiraju bezbedne i predvidive destinacije. U ovom trenutku, iako je još uvek rano za precizne procene uticaja aktuelnih društvenih dešavanja na turističku industriju Srbije, izvesno je da bilo kakva vrsta nestabilnosti može imati negativne posledice. Protesti i blokade mogu imati višestruke direktne i indirektno negativne posledice na turističku industriju,

naročito u urbanim centrima poput Beograda, koji ima najveći broj protesta i blokada i koji je glavno odredište stranih i domaćih turista. Najpre, blokade saobraćajnica i javnog prevoza otežavaju kretanje turista, bilo da je reč o dolasku sa aerodroma, obilasku turističkih atrakcija ili jednostavnom kretanju po gradu. Hoteli, restorani, muzeji i druge turističke ustanove mogu zabeležiti pad poseta usled otežanog pristupa, dok organizatori turističkih tura mogu biti primorani da otkazuju ili menjaju planove, što dodatno utiče na kvalitet turističkog iskustva.

Osim toga, medijski izveštaji i objave na društvenim mrežama često mogu stvoriti percepciju nesigurnosti, što direktno utiče na potencijalne turiste prilikom donošenja odluke o poseti. Ako se neke lokacije predstavljaju kao nestabilne, turisti mogu izabrati alternativne destinacije, što dovodi do smanjenog broja rezervacija u hotelima, pada potrošnje u ugostiteljskom sektoru i ukupnog smanjenja prihoda od turizma. Ovi efekti nisu ograničeni samo na vreme trajanja protesta. Negativna percepcija može trajati mesecima nakon

smirivanja situacije, što produžava period oporavka turističke industrije. Zato je od ključne važnosti da se pored rešavanja društvenih pitanja paralelno radi i na strategijama komunikacije i promocije turističke ponude, kako bi se umanjile dugoročne posledice i povratilo poverenje turista.

Sa druge strane, pozitivna strana je što se turizam u globalu pokazao kao jedan od najizdržljivijih sektora, koji se relativno brzo oporavlja nakon kriza. Srbija je to već iskusila nakon perioda pandemije, kada je zabeležen snažan povratak turista. Zato je važno pratiti situaciju i nastaviti sa promotivnim aktivnostima, kako bismo zadržali interesovanje i poverenje turista.

Kao resorni ministar turizma, nadam se da će se situacija stabilizovati u najkraćem roku, jer je mirno i predvidivo okruženje jedan od ključnih faktora za održivi rast turističke industrije.

Nastavićemo da radimo na jačanju imidža Srbije kao sigurne i atraktivne destinacije, uz oslušivanje potreba i reakcija kako domaćih, tako i stranih turista.

Željko Milinković

Sistemske preporuke FICa za sektor turizma

* Prof. dr Renata Pindžo

Od svog osnivanja 2002. godine uz podršku OECD-a, Savet stranih investitora (Foreign Investors Council - FIC) je isključivo fokusiran na dalji razvoj predvidljivog, konkurentnog i održivog poslovnog okruženja, uz permanentno unapređenje poslovne i investicione klime promovišući Srbiju kao sjajno mesto za ulaganje. FIC je jedina organizacija, poslovno udruženje, čiji su stalni, institucionalni članovi Upravnog odbora, Evropska investiciona banka (EIB) i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD). Danas naše članice direktno zapošljavaju više od 116.000 građana Srbije, a u Srbiju su investirale više od 46 milijardi evra. Ključni projekat FICa je Bela knjiga, koju pišu direktno same članice na osnovu svojih iskustava iz sopstvene poslovne prakse, sa svojim preporukama za unapređenje poslovne i investicione klime u Republici Srbiji, koja je ujedno i ključni input za ekonomski deo godišnjeg izveštaja Evropske komisije o napretku Srbije u procesu evrointegracija, ali i platforma za razgovor sa svim ključnim stejkholderima. Sa druge strane, odbori su okosnica rada FICa. U njihovom radu učestvuju stručnjaci iz kompanija članica koji su zainteresovani za oblast kojom se odbor bavi. Od 2022. godine, u okviru FICa po prvi put deluje i Odbor za turizam i ugostiteljstvo čiji je osnovni cilj unapređenje konkurentnosti Srbije kao turističke destinacije na dugi rok. Iako srpski turizam u proteklom periodu beleži rast, naše članice su prepoznale da još uvek ima mnogo prostora za napredak kako bi Srbija postala atraktivnija destinacija za turiste, ali i investitore, odnosno, biznise. U tom smislu, u godini svog osnivanja, Odbor za turizam i ugostiteljstvo je između ostalog, po prvi put dao ključne preporuke koje se delom direktno odnose na sektor turizma, a značajnoj meri i na druge važne resore potvrđujući još jednom kompleksnost turizma kao važne ekonomske grane:

- Donošenje nove Strategije razvoja turizma uz poštovanje promene koncepta upravljanja turističkom destinacijom
- Donošenje novog Strategijskog marketing plana turizma Republike Srbije sa jasno definisanim Akcionim planom.

- Usvajanje nove metodologije za procenu deviznog priliva od turizma primenom metodologije satelitskih računa u turizmu.
- Izmene i dopune Zakona o pojednostavljenom radnom angažovanju na sezonskim poslovima u pojedinim delatnostima u smislu proširenja kruga poslodavaca iz člana 2. Zakona o pojednostavljenom zapošljavanju na sezonskim poslovima u pojedinim delatnostima tako da njime budu obuhvaćeni poslodavci koji obavljaju delatnost u sektoru turizma i ugostiteljstva.
- Izmene i dopune Zakona o PDV-u uz proširenje kruga delatnosti koje bi se oporezovale po posebnoj, nižoj stopi od 10%.
- Izmene i dopune Zakona o autorskom pravu u pogledu načina utvrđivanja tarifa za autorsko i srodna prava radi uvođenja kriterijuma plaćanja naknade po osnovu popunjenosti smeštajnog kapaciteta u obračunskom periodu.
- Suzbijanje visoke stope sive ekonomije u turizmu i ugostiteljstvu sa akcentom na segment usluga fizičkih lica pružaoca usluga smeštaja.

Ispunjenje ovih sistemskih preporuka bilo bi od strateškog značaja za dalji razvoj turizma i ugostiteljstva u Srbiji kome je neophodno dalje unapređenje dosadašnjeg korporativnog razvoja posebno u domenu ljudskih resursa koji je ključan za ovu radno-intenzivnu granu, ali i u domenu primene novih tehnoloških i organizacionih rešenja, zelene i digitalne tranzicije u funkciji jačanja održivosti i otpornosti turizma i ugostiteljstva na globalne izazove.

* direktorka za komunikacije Saveta stranih investitora Srbije

Statistika

OPET POMERENA LESTVICA

U 2024. godini ostvareno 12,66 miliona noćenja i 4,43 miliona dolazaka turista

Ovi rezultati koje ostvario srpski turizam predstavljaju novi rekord kada su pitanju ukupna ostvarena noćenja i ukupan broj dolazaka turista. Ipak, nažalost mora se konstatovati pad kada je u pitanju domaći gost. Ne toliko kada je u pitanju njegov broj, nego koliko je manje boravio u našim destinacijama. Ovaj pad domaćih turista odnosu na 2023. godine kompenzovali su strani turisti.

Tabela 1. BROJ DOLAZAKA U 2024. GODINI

	Ukupno	Index 2024:2023	Domaći	Index 2024:2023	Strani	Index 2024:2022
REPUBLIKA SRBIJA	4 432 751	105,7	2 048 016	99,5	2 384 735	111,7
Srbija – sever	2 259 069	108,0	551 052	97,6	1 708 017	110,0
Beogradski region	1 536 132	110,0	195 947	102,0	1 340 185	112,5
Region Vojvodine	722 937	102,2	355 105	94,4	367 832	101,7
Srbije – jug	2 173 682	103,5	1 496 964	98,5	676 718	116,4
Region Šumadije i Zapadne Srbije	1 457 684	105,7	1 046 210	101,0	411 474	119,8
Region Južne i Istočne Srbije	715 998	99,2	450 754	93,3	265 244	111,4
Region Kosovo i Metohija	-	-	-	-	-	-

Izvor: Republički zavod za statistiku

Tabela 2. BROJ OSTVARENIH NOĆENJA U 2024. GODINI

	Ukupno	Index 2024:2023	Domaći	Index 2024:2023	Strani	Index 2024:2023
REPUBLIKA SRBIJA	12 662 151	101,8	6 564 402	95,7	6 097 749	109,2
Srbija – sever	5 705 305	105,6	1 467 708	101,4	4 237 597	107,2
Beogradski region	3 712 038	107,5	518 215	107,3	3 193 823	107,5
Region Vojvodine	1 993 267	102,3	949 493	98,4	1 043 774	106,1
Srbije – jug	6 956 846	98,8	5 096 694	94,2	1 860 152	114,2
Region Šumadije i Zapadne Srbije	4 784 335	101,1	3 524 508	95,7	1 259 827	120,0
Region Južne i Istočne Srbije	2 172 511	94,3	1 572 186	91,1	600 325	103,7
Region Kosovo i Metohija	-	-	-	-	-	-

Izvor: Republički zavod za statistiku

Struktura gostiju u 2024. godini izgleda ovako. Domaći turista u strukturi dolazaka učestvuje sa 46,20%, a strani sa 53,80%. Kada je reč o strukturi ostvarenih noćenja ona izgleda ovako. Domaći turista učestvuje sa 51,84%, a strani sa 48,16%.

Prosečna dužina boravka turista u 2024. godini je 2,85 dana. Prosečna dužina boravka domaćeg turista je 3,20 dana, a prosečna dužina boravka stranog turista je 2,55 dana.

Kada je reč o vrstama turističkih mesta statistički pokazatelji za 2024. godinu izgledaju ovako.

Tabela br. 3 Broj turista i ostvarenih noćenja po vrstama turističkih mesta u 2024. godini

	Dolasci			Noćenja		
	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani
Banje	644 559	509 452	135 107	2 555 456	6 564 402	6 097 749
Planinski centri	936 929	683 795	253 134	2 906 154	2 255 110	651 044
Ostala mesta	2 982 277	947 760	2 034 517	7 558 835	2 470 278	5 088 557

Izvor: Republički zavod za statistiku

Po metodologiji koju primenjuje Republiku Srbiju podaci za po vrstama turističkih mesta (banje, planinski centri, ostala mesta) ne predstavljaju prost zbir s obzirom da područja pojedinih turističkih mesta istovremeno pripadaju različitim vrstama mesta (npr. istovremeno su i banje i planinski centar).

U ukupnom broju ostvarenih dolazaka banje učestvuju sa 14,54%, planinski centri sa 21,14% a ostala turistička mesta sa 67,27%.

Kada je reč o ukupnom broju ostvarenih noćenja banje učestvuju sa 20,18%, planinski centri sa 22,95% i ostala turistička mesta sa 59,69%.

TOP 10 DESTINACIJA po broju ostvarenih noćenja

1. Beograd	3 720 038
2. Zlatibor	1 221 605
3. Kopaonik	636 042
4. Vrnjačka Banja	626 198
5. Novi Sad	580 673
6. Sokobanja	493 094
7. Niš	346 240
8. Subotica	320 915
9. Kuršumlija	264 266
10. Tara	242 267

Prvih 5 TOP destinacija u ukupnom broju ostvarenih noćenja učestvuje sa 53,58%.

TOP 10 ZEMALJA po broju ostvarenih noćenja

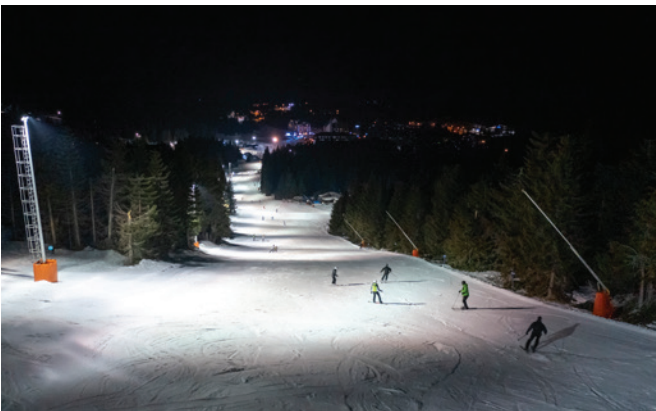
1. Ruska Federacija	622 381
2. Turska	603 787
3. Kina (uklj. Hong Kong)	404 047
4. Bosna i Hercegovina	375 606
5. Nemačka	292 685
6. Severna Makedonija	276 802
7. Crna Gora	261 567
8. Rumunija	260 001
9. Hrvatska	254 038
10. Bugarska	247 958

Po broju ostvarenih noćenja kada je reč stranim turistima i dalje prednjače turisti iz Rusije, Turske, Kine i susjednih zemalja.

Željko Milinković

ISTRAŽI, DOŽIVI, UPOZNAJ KOPAONIK

Kopaonik je planina na kojoj se pomeraju granice, prihvataju izazovi i pokreće adrenalin

Kopaonik ima reputaciju naše najatraktivnije zimske destinacije sa raznovrsnim sadržajem i mnoštvom aktivnosti za sve uzraste, od skijanja i snowboardinga do opuštanja u wellness centrima. Planina gostima pruža sve što je potrebno za savršen zimski odmor. Bez obzira da li ste strastveni skijaš ili samo želite da provedete vreme sa porodicom u zimskom okruženju, Kopaonik je sigurno pravo odredište za vas!

A kad nestane zimski pokrivač dođe vreme da se otkriju brojne prednosti boravka na „krovu Srbije“. Čist, svež vazduh, planinsko sunce, brojne aktivnosti i adrenalinski sadržaji, fantastični pejzaži i prirodne retkosti, dovoljni su razlozi da se lepo provedete na Kopaoniku. Veliki broj sadržaja koje nudi JP Skijališta Srbije predstavljaju pravo uživanje za decu i odrasle: bob na šinama, tubing i zip line, mountain cart, avantura park, trim staza. Panoramska vožnja žičarom „Pančičev vrh“ predstavlja priliku da Kopaonik vidite i doživite na jedan drugačiji način i uživajte u pogledu sa 2.017 m nadmorske visine. Ljubitelji skijanja mogu uživati u svom omiljenom sportu na letnjoj ski stazi.

Najmlađe posetioce očekuje zabava na dečijem igralištu sa brojnim sadržajima. Avanturu i adrenalin posetioci mogu da pronađu u vožnji kvadova, alpinizmu, paraglajdingu, biciklističkim turama, streličarstvu. Kopaonik možete upoznati kroz različite avanturističke ture. Poseban doživljaj predstavlja safari tura zalazak sunca sa Pančičevog vrha.

Odličan način da upoznate i doživite Kopaonik u letnjem periodu jesu pešačke ture kroz najatraktivnije predele Kopaonika uz pratnju vodiča. Posetite crkvište Metođe, vodopad Jelovarnik, Markov kamen, Nebeske stolice. Izletišta Kadijevac i Đorov most predstavljaju idealna mesta za odmor, druženje i rekreaciju u toplim letnjim danima.

Turistička organizacija Raška tokom leta organizuje manifestaciju „Letnja priča Kopaonika“ koja obuhvata niz programa za decu, koncerte, sportska dešavanja i turističke ture. Cilj manifestacije je pružiti turistima jedinstvena iskustva koja će učiniti njihov boravak uzbudljivijim i ostaviti im nezaboravne uspomene. Kopaonik uvek pruža mogućnost i da malo zastanete, duboko udahnете i prepustite se prirodi koja pokreće!

DOŽIVITE RAJAC

Na istočnim obroncima Valjevskih planina, gde se blage padine susreću sa krševitim liticama, prostire se Predeo izuzetnih odlika Rajac – prirodni dragulj Srbije i savršeno mesto za odmor, rekreaciju i istraživanje

Sa više od 1.770 hektara zaštićene prirode, Rajac predstavlja utočište bogatoj flori i fauni, dom retkim vrstama leptira i ptica, i deo prestižne EMERALD ekološke mreže. Prostrani platoi, guste šume i livade prošarane lekovitim biljem čine ovo područje idealnim za planinarenje, biciklizam, paraglajding i posmatranje ptica. Ljubitelji prirode ovde mogu uživati u mirnim pejzažima, ali i aktivnom odmoru, uz brojne manifestacije koje čine Rajac živopisnim tokom cele godine.

Priroda kao scena za odmor

Rajac je sinonim za rekreaciju na otvorenom. Od takmičenja u paraglajdingu Rajac Open, koje okuplja najbolje pilote iz regiona, do Festivala zmajeva, koji donosi radost i igru za sve generacije, ovo područje nudi raznovrsne aktivnosti u ritmu prirode. Dan čistih planina i Memorijal "Čika Duško Jovanović" okupljaju sportiste i planinare u znak sećanja na legendarne avanturiste i brigu o predelu, dok lovna manifestacija Zlatna rajačka lisica spaja tradiciju i ljubav prema prirodi.

Ovde, daleko od gradske svetlosti, pod najtamnijim nebom u regionu, otvara se spektakularan pogled na zvezde i planete. Posmatranje zvezdanog neba na Rajcu

je jedinstveno iskustvo – ovde se noćno nebo preliva u milione sjajnih tačaka, dok se galaksije i sazvežđa jasno vide bez teleskopa.

Tradicija koja živi

Pored prirodnih vrednosti, Rajac je duboko ukorenjen u istoriji i kulturi Srbije. Kosidba na Rajcu, tradicionalna manifestacija koja traje više od jednog veka, simbol je mukotrpnog rada i zajedništva. Svake godine, kosači iz cele zemlje i regiona okupljaju se da u zdravoj sportskoj atmosferi odmere snage u ovom starom zanatu. Istorijski značaj Rajca potvrđuje i njegova uloga u Kolubarskoj bici, jednoj od najvažnijih bitaka Prvog svetskog rata. Ovaj prostor nosi duh prošlih vremena i priče o hrabrosti, dok pejzaži ostaju nemi svedoci istorijskih prekretnica.

Rajac je priča za pamćenje

Bilo da tražite avanturu u oblacima, mirnu šetnju kroz šume i livade, zvuk vetra u krošnjama ili duh prošlih vremena, Rajac vas dočekuje raširenih ruku. Ovo je mesto gde priroda i čovek dišu istim ritmom, gde se susreću prošlost i sadašnjost, gde svaki trenutak postaje priča za pamćenje.

Ovde, daleko od gradske svetlosti, pod najtamnijim nebom u regionu, otvara se spektakularan pogled na zvezde i planete. Posmatranje zvezdanog neba na Rajcu je jedinstveno iskustvo – ovde se noćno nebo preliva u milione sjajnih tačaka, dok se galaksije i sazvežđa

jasno vide bez teleskopa. Uživajte u noćnim turama pod vedrim nebom i otkrijte čaroliju astronomije u srcu prirode.

Tekst i fotografije: **Anđela Ivanović**

Promocija Kragujevca na Sajmu turizma u Beogradu

Turistička organizacija Kragujevca predstaviće turističku ponudu posetiocima 46. Međunarodnog sajma turizma u Beogradu koji će biti održan od 20. do 23. februara

To je prilika da Kragujevčani na najvećoj sajamskoj manifestaciji u regionu, predstave kulturno istorijsko nasleđe, manifestacije koje privlače sve veći broj turista, ponudu seoskog turizma uz aktivan odmor, i lokalnu gastronomiju. Na moderno uređenom štandu u hali 4 beogradskog sajma GTO Kragujevac će, osim promotivnim štampanim i video materijalima, promovisati i ponudu zelenog turizma, jubilarni 10. Salon vina, Šumadijski festival rakija, muzičke festivale i lokalne gastronomske specijalitete.

Prvog dana sajma posetioci će moći da uživaju u poslasticama koje pripremaju učenici kragujevačke Trgovinsko-ugostiteljske škole „Toza Dragović“, uz nezaobilaznu šumadijsku šljivu, palačinke od heljdinog brašna i barske mešavine na bazi lokalnih

rakija - koktele. Zajedno sa planinarima PD „Žeželj“ posetiocima će biti predstavljene planinarske i pešačke staze na obroncima Gledičkih planina, Rudnika i Crnog vrha, kao i manifestacije „Gledička transverzala“ i „Đurđevdanski pohod na Bešnjaju“, zatim škole za mlade planinare itd.

U okviru najave jubilarnog 10. Salona vina planirana je promocija „Vinskih puteva Šumadije i Pomoravlja“ uz predstavljanje lokalnih vinarija i degustaciju vina Podruma „Pevac“, „Stari hrast“, „ART WINE“, Vinarija „Katanić“ i „Miletić“. Predstavnici lokalnih destilerija i GTO Kragujevac najaviće „Šumadijski festival rakije 2025“ uz degustaciju najboljih rakija i promociju jedinstvenog turističkog proizvoda „Šumadijska rakijska tura“.

U subotu, 22. februara Kragujevčani će promovisati manifestacioni turizam, nadaleko poznate dobre rok i elektronske svirke koje u grad dovode hiljade posetilaca. Tom prilikom nastupiće Dubravka Duda Arsić

(„Mamurni ljudi“) koja najavljuje „Arsenalizaciju“ kao i DJ Mark Andersson u okviru promocije „VIBE festa 2025“ .

Prateći program koji GTO Kragujevac priprema u okviru Sajma u Beogradu svakako su razlog za posetu štandu i nove poslovne poduhvate u predstojećem periodu!

Tekst: **Snežana Milisavljević**
Fotografije: **Jovan Živanović,**
Radojica Perović, Destilerija Pevac

Jugom iz Kragujevca - na Kilimandžaro

U okviru obeležavanja 5 decenija od polaska ekspedicije Kragujevac – Kilimandžaro predstavnici udruženja „Zastava fan klub“ najavljuju novu ekspediciju za sledeću godinu kao omaž prvobitno organizovanoj ekspediciji. Planirano je da put Tanzanije iz Kragujevca krene 3 automobila marke „jugo“.

Podsećanja radi, predstavnici fabrike „Zavodi Crvena Zastava“ organizovali su ekspediciju na Kilimandžaro kako bi dokazali da su automobili proizvedeni u Kragujevcu kvalitetni i izdržljivi. Ekspedicija u kojoj je bilo 5 fabričkih modela „Zastave 101“ krenula je 14. februara 1975. godine na put dug 11 hiljada kilometara kroz surove vremenske uslove, preko Grčke, Egipta, Sudana, Ugande i Kenije, do Tanzanije i uspešno se vratila u Kragujevac putujući kroz pustinjska bespuća, savane, kamenjare, trnovite predele i močvare..

Tekst: **Snežana Milisavljević**
Fotografija: **Zastava 101 klub**

Sportsko rekreativni centar Dojkinci – planinarski dom

Na obroncima Stare planine, u idiličnom okruženju sela Dojkinci, nalazi se jedan od najmodernijih planinarskih domova u Srbiji, Sportsko-rekreativni centar Dojkinci

Ovaj savremeno opremljeni objekat, smešten na 900 metara nadmorske visine, udaljen je oko 40 kilometara od Pirotu i predstavlja idealnu bazu za planinare, sportiste i zaljubljenike u prirodu.

Okruženje doma pruža obilje prirodnih lepota i sadržaja. U neposrednoj blizini nalazi se jedan od najlepših vodopada Stare planine – Tupavica, kao i odmaralište Vrelo, ribnjak pastrmke i brojne pešačke i planinarske staze.

Sportsko-rekreativni centar Dojkinci nije samo mesto za odmor, već i centar za sportske i rekreativne aktivnosti. Objekat je često domaćin sportskih kampova, seminara i edukativnih radionica. Smeštaj

je prilagođen organizovanim grupama od deset i više članova, među kojima su sportski timovi, planinarski klubovi, istraživačke i ekološke organizacije, institucije, udruženja i savezi. Kapacitet objekta obuhvata četiri grupne spavaonice sa zajedničkim kupatilima, dve sobe sa francuskim ležajem i privatnim kupatilom, kao i poluprofesionalnu kuhinju sa trpezarijom kapaciteta 54 mesta.

Sportsko-rekreativni centar Dojkinci nudi jedinstvenu priliku da posetioci iskuse čari planinskog turizma, učestvuju u aktivnostima na otvorenom i istraže netaknutu prirodu Stare planine. Idealan za avanturiste, sportiste i ljubitelje prirode, ovaj planinarski dom pruža nezaboravno iskustvo svim svojim posetiocima.

Sajamski nastupi TO Pirot tokom februara i marta

Tokom februara i marta meseca 2025.godine Turistička organizacija Pirotu planira učešće na nekoliko međunarodnih sajmova turizma. Na svakom od sajmova predstaviće se celokupna turistička ponuda Grada Pirotu, manifestacije i događaji koji će se održavati tokom godine, bogata ponuda smeštajnih kapaciteta u gradu i u selima kao i nadaleko čuvena pirotska gastronomija i turističke atrakcije.

Prvi sajam ovog tipa koji sledi je 46.Međunarodni sajam turizma u Beogradu (20–23. februar 2025.) Pod sloganom „Jedna karta bezbroj svetova“, sajam će okupiti veliki broj izlagača i stručnjake iz svih oblasti turizma i posetioce, zaljubljenike u putovanja iz celog sveta. Tradicionalno Grad Pirot na sajmu turizma u

Beogradu učestvuje više od 15 godina. Nakon sajam turizma u Beogradu sledi 5.Međunarodni sajam turizma u Banja Luci u Republici Srpskoj (28. februar – 2. mart 2025.). Na ovom sajmu destinacijsku ponudu Pirotu će zajednički predstaviti sa Turističkom organizacijom Srbije.Nakon Banja Luke sledi predstavljanje na Međunarodnom sajmu turizma u Sofiji u Republici Bugarskoj (9–11. mart 2025.) u saradnji sa organizacijama iz regiona i okruga. Poslednja sajamska aktivnost tokom marta meseca je 12.Međunarodni sajam turizma u Zagrebu u Hrvatskoj (28–30. mart 2025.)

Sombor gradi svoju turističku i društvenu budućnost

Početak godine ispunjenim važnim humanitarnim gestovima, učešćem na prestižnim međunarodnim sajmovima i organizacijom tradicionalnih manifestacija, Sombor nastavlja da se razvija kao grad turizma, solidarnosti i bogate kulturne ponude

Nova godina u Somboru započela je plemenitim gestom solidarnosti i empatije. Saosećajući sa porodicama i prijateljima žrtava tragičnog događaja u Novom Sadu, Turistička organizacija grada Sombora donela je odluku da sredstva prvobitno namenjena novogodišnjoj proslavi preusmeri onima kojima je pomoć najpotrebnija – deci sa retkim bolestima iz Sombora. Ovaj čin nesebičnosti poslao je snažnu poruku zajedništva i društvene odgovornosti, ukazujući na to da samo uzajamnom podrškom možemo stvoriti bolje i humanije društvo. U vremenu kada su bliskost i solidarnost neophodniji nego ikad, Somborci su pokazali da zajedništvo nije samo reč, već i delo. Beč je krajem januara bio domaćin prestižnog Sajma turizma, a među brojnim izlagačima našla se i Turistička organizacija grada Sombora, koja je učestvovala na štandu Privredne komore Srbije, u organizaciji Turističke organizacije Vojvodine. Predstavljena je bogata turistička ponuda Sombora, sa posebnim naglaskom na biciklističku rutu “Evropski Amazon”, koja povezuje Austriju, Sloveniju, Mađarsku, Hrvatsku i Srbiju. Promotivni materijal na nemačkom jeziku približio je austrijskoj publici znamenitosti ovog vojvođanskog grada, kao i mogućnosti za aktivan odmor u prirodi. Nedugo zatim Turistička organizacija Sombora nastavila je promociju na još jednom značajnom događaju – sajmu turizma “Alpe-Adria” u Ljubljani, koji je trajao od 29. januara do 1. februara. Ovaj sajam tradicionalno okuplja ljubitelje turizma, kampovanja, aktivnog odmora i ugostiteljstva, a Sombor je imao priliku da slovenačkoj publici predstavi svoje znamenitosti, salaše, kampove, biciklističke rute i vinske ture. Trećeg dana sajma organizovana je i prezentacija vojvođanskih vina, koja je privukla veliki broj posetilaca.

Najveći sajam peradarstva u Srbiji i ove godine održan u Somboru

Sombor je krajem januara još jednom bio domaćin prestižnog 48. Međunarodnog sajma peradarstva, koji se održao od 24. do 26. januara 2025. godine, u okviru kojeg je održan i V Memorijal prim. dr Zoran Parčetić – Nona. Ovaj sajam, koji je godinama unazad postao sinonim za kvalitet i tradiciju, i ove godine je pružio priliku ljubiteljima peradarstva da razmene iskustva, unaprede svoje znanje i predstave najkvalitetnije vrste sitnih životinja.

U godini pred nama, Sombor će sigurno nastaviti da jača svoju poziciju na turističkoj mapi. Prva prilika za to je predstojeći 46. Međunarodni sajam turizma u Beogradu. Somborci vas pozivaju da posetite njihov stand i da saznate šta sve Sombor čini posebnim mestom za život i posetu.

HOD PO IVICI

Ljubitelji prirode, planina, avanture i boravka na otvorenom u 2025. godini očekuje jedinstven događaj **HIGHLANDER Stara planina**

Poznat po sloganu „Hod po ivici” **HIGHLANDER** Stara planina je prava avantura života u netaknutoj prirodi i ove godine slavi mali jubilej, jer će biti realizovan peti put na jednoj od najlepših planina u Srbiji, na kojoj se novim stazama ide grebenom, tik uz prirodnu granicu naše zemlje i Bugarske.

Ovo je prilika koja ne sme da se propusti jer se tokom pešačenja uživa u pogledima i predelima koji se retko vide na Staroj planini, a to može da se doživi kroz tri formata – Hercules, dugačak 103 kilometra i prelazi se za pet dana, Pegasus od 60 km koji se prepešači za tri dana i dvodnevna avantura Orion od 30 km. Svi nazivi ruta nose ime po sazvežđima, čime se samo učešće povezuje sa spavanjem na otvorenom, pod vedrim nebom. Otkriti

novo lice Stare planine i doživeti jedinstveno iskustvo u 2025. godini na lokalitetima koji su manje poznati uživaocima prirode biće poseban doživljaj i avantura. Svake godine događaj privlači sve više ljubitelja prirode sa različitih strana sveta što je dodatni motiv da se prikažu najlepši predeli i tradicija koje ova planina nesumnjivo poseduje.

HIGHLANDER događaji se organizuju u celom svetu od 2017. godine, na svim kontinentima i predstavljaju inovativni i moderni koncept planinarenja koji je sve više popularan među mlađom generacijom. To nije trka i nema pobednika. Mogu da učestvuju svi bez obzira na pol, godine, obrazovanje, opredeljenost ili pripadnost nekoj grupi. Jedino merilo i uslov je voleti prirodu, poštovati i uživati u boravku koji se kroz događaj organizuje.

Ovaj jedinstveni događaj koji će se održati od 2. do 6. jula podržan je od strane velikog broja nacionalnih institucija kao što su Planinarski savez Srbije, Ministarstvo sporta Republike Srbije, Turistička organizacija Srbije, Opština Knjaževac, Turistička organizacija opštine Knjaževac, Turistička organizacija Pirot, a realizovaće se i uz podršku i partnerstvo različitih privrednih brendova okrenutih outdoor aktivnostima.

Prijave za učešće u **HIGHLANDER Stara planina** su otvorene i vrše se preko zvaničnog sajta na linku

<https://www.highlanderadventure.com/en-us/stara-planina>

Foto: Zoran Ješić

КОСИДБА НА РАЈЦУ

20.07.2025.

www.kosidba.com

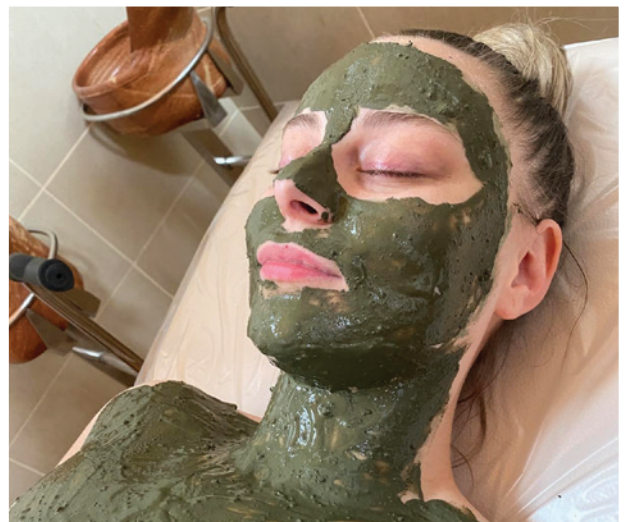
JOŠANIČKA BANJA – ZDRAVLJE IZ VODE

Jošanička Banja je termalno i turističko mesto smešteno na padinama Kopaonika.

Prepoznatljiva po svojim lekovitim izvorima spada među najtoplije banje u Srbiji. Temperatura glavnog izvora iznosi 78°C. Prirodna oaza, okružena netaknutim prirodnim lepotama, pruža savršen ambijent za opuštanje, zdravlje i uživanje. U banjском kompleksu nalazi se banjско kupatilo sa manjim bazenom, đakuzi kadom i osam manjih kada, staro kupatilo (hamam), sauna i manji otvoreni bazen. Blatni blok nudi mogućnost primene lekovitog blata u sprovođenju jedinstvenih kozmetičkih procedura namenjenih za negu, održavanje i popravljjanje kvaliteta kože.

Zelenilo koje okružuje banju, uz planinske livade i šumske staze, pruža posetiocima mogućnost za opuštanje, meditaciju i kontakt sa prirodom, što čini boravak još prijatnijim. U Banji postoji uređena pešačko-biciklistička staza „Borjak” dužine 10km.

Kroz posetu spomenicima, tradicionalnim manifestacijama i upoznavanje sa lokalnim običajima, turisti mogu da dožive autentičnu atmosferu i povežu se sa prošlošću koja čini Jošaničku Banju posebnim mestom. Posetioци mogu da istraže i obiđu istorijske lokalitete kao što su Memorijalna soba Milunke Savić, rodna kuća Milunke Savić, spomen bista Patrijarha Germana i crkva Presvete Bogorodice. Boravak u Jošaničkoj banji će sigurno začiniti i bogata gastro ponuda u lokalnim restoranima.

Biser zdravstvenog turizma – Institut za rehabilitaciju Selters

Na predstojećem Sajmu turizma u Beogradu Institut Selters će svoju ponudu predstaviti u okviru Udruženja rehabilitacionih centara

Tom prilikom Institut Selters će predstaviti sve svoje potencijale i inovacije koje ga čine posebnim mestom gde se zdravlje, priroda i nauka stapaju u savršenoj harmoniji.

Kao jedino banjaskolečilište na teritoriji Beograda, sa dugom i bogatom tradicijom, Selters je većdecenijama sinonim za očuvanje i unapređenje zdravlja. Poznat još od davnina po svojim lekovitim prirodnim resursima, poput jedinstvene mineralne Selters vode i blata, ovaj institut je kroz istoriju bio utočište za sve one koji su tragali za oporavkom, odmorom i holističkim pristupom lečenju. Njegov uticaj na zdravlje zajednice ne meri se samo u stotinama uspešno izlečenih pacijenata, već i u kontinuiranom doprinosu razvoju modernih metoda rehabilitacije i zdravstvene zaštite.

Institut Selters danas stoji na samom vrhu zdravstvenih institucija zahvaljujući stručnom medicinskom kadru,

savremenim terapijskim metodama i inovativnim tehnološkim dostignućima. Uvođenjem najmodernijeg robotizovanog aparata Lokomat, savremene Tecar terapije, horizontalne terapije kao i najmodernijeg dijagnostičkog aparata za merenje gustine kostiju DEXA i BMI, Selters je značajno doprineo kako zajednici tako i uspešnom lečenju i oporavku.

Pored rehabilitacije, Selters se izdvaja i kao mesto za antistres odmor, pružajući posetiocima jedinstveno iskustvo spajanja medicine i prirode. Holistički pristup

svakom korisniku u kombinaciji s lekovitim resursima čini Selters idealnim mestom za prevenciju i oporavak. Bogati sadržaji, prilagođeni kako zdravstvenim potrebama, tako i želji za relaksacijom, čine ovu banju ne samo mestom lečenja, već i prostorom za obnovu tela i duha.

Svojim rezultatima, predanošću inovacijama i poštovanjem tradicije, Institut Selters se s pravom nalazi među liderima zdravstvenog turizma, privlačeći posetioce iz zemlje i inostranstva. Njihov dugogodišnji doprinos zdravlju zajednice i neumorno ulaganje u budućnost medicine potvrđuju status Selters banje kao jednog od nacionalnih dragulja.

Misija Instituta Selters jeste da kroz primenu savremenih medicinskih tehnologija, prirodnih resursa i holističkog pristupa nastavi tradiciju pružanja vrhunskih usluga koje unapređuju zdravlje i kvalitet života svojih korisnika.

Vizija Instituta jeste da postane lider ne samo u Srbiji već i u regionu, kada je u pitanju integracija medicinskog lečenja, rehabilitacije i zdravstvenog turizma.

MERKUR LEKOVITA SNAGA VRNJAČKE BANJE

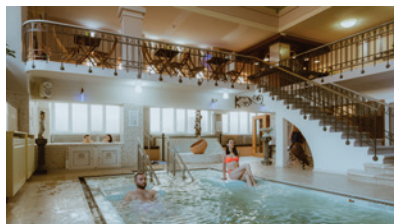
Merkur je moderna zdravstvena ustanova sa tradicijom dugom preko 75 godina u kojoj se spajaju medicina, banjski tretmani i kupanje u toploj mineralnoj vodi

Najbolje efekte na zdravstveno stanje nakon boravka u Merкуру imaju osobe obolele od dijabetesa, gastro-enteroloških oboljenja i oboljenja koštano-zglobnog sistema. Topla mineralna voda koja se koristi u svim Merkurovim procedurama jedinstvena je na svetu zbog svoje temperature 36,5°C i često je poreda sa vodom Karlovih Vari. Tretmani mineralnom vodom su osnov na kome se zasniva banjsko lečenje: pijenje vode, kupanje u kadama, inhalacije, vaginalno orošavanje i klizme. Jedinstven je i tretman peloidom, lekovitim mineralnim blatom koje se pravi na bazi mineralne vode a koristi se u zdravstvene i kozmetičke svrhe.

Medicinski tim ove ustanove sastoji se od 40 lekara specijalista i subspecialista, sa višegodišnjim iskustvom u zdravstvenim programima prevencije i dijagnostike. U sklopu Merkura nalazi se i savremeno opremljen blok za fizikalnu terapiju sa stručnim timom fizioterapeuta i modernim aparatima. U okviru ovog zdravstvenog centra wellness i spa usluge pružaju Akva centar Waterfall i Spa centar Rimski Izvor, sa bazenima sa toplom mineralnom vodom, širokom paletom relaks sadržaja, masaža, anti-džing tretmana i najsavremenijih aparata. Merkur je 2008. postao prvi Nacionalni edukativni centar za obolele od šećerne bolesti na insulinskoj terapiji i ujedno prva ustanova takvog tipa u ovom delu Evrope.

Novi luksuzni objekat

U cilju razvoja usluge za visokoplatežne inostrane i domaće goste, Merkur ove godine otvara vrata novog luksuznog objekta Merkur Palace, prve luksuzne bolnice u Srbiji. Biće to najekskluzivniji medicinski i spa centar, u rangu hotela sa četiri zvezdice, sa vrhunskom medicinom, wellness i spa sadržajima..

merkur
VRNJAČKA BANJA

DOGAĐAJ KOJI INSPIRIŠE, POVEZUJE I MOTIVIŠE

Ambasadori dobre usluge s uzbuđenjem najavljuju 3. REGIONALNU Hotel Housekeeping KONVENCIJU – 3. i 4. aprila 2025. godine, koja će se održati u hotelu METROPOL PALACE***** u Beogradu

Ovaj unikatni godišnji događaj, inspirisan plemenitom misijom da se otvore i unaprede kanali regionalne saradnje, da se povežu kolege na istom zadatku i sa istom željom da rastu u svojoj profesiji, doprinoseći konkurentnosti, ugledu i poslovnoj uspešnosti svog hotela, ali neizostavno i kvalitetu hotelske ponude u našem regionu – pravi je izazov za čitavu industriju.

3. REGIONALNA Hotel Housekeeping KONVENCija, pod radnim naslovom *INDUSTRIJA U KVALITATIVNOM SKOKU*, na kojoj će fokus biti na unapređenju KVALITETA – usluge, komunikacije i kadrova, u znaku pripreme za međunarodnu izložbu EXPO 2027, u Beogradu, daće novi uvid u sticanje i razvoj konkurentne prednosti za sledeću deceniju, vreme tehnološke dominacije i veštačke inteligencije, u kojem, figurativno rečeno, “trke konja” filmskom brzinom već sada smenjuju trke “spejs šatlova”.

Ovo je događaj koji neizostavno treba da okupi sve hotelijere koji drže do svoje profesije, bez obzira da li su na početku karijere ili su već među čuvarima tajni zanata, kao i ugledne predstavnike prateće privrede, koji treba ubeležiti 3. i 4. april 2025. u svoj podsetnik, pod napomenom “must be there”! Ta dva dana *Metropol Palace* će biti epicentar elitne hotelske priče za hotelijere iz čitavog regiona: GM-ove, operativne direktore, rooms division i HSK menadžere

i njihove saradnike, ali i konsultante, profesore univerziteta i privrednike... inspirisane potrebom da se povezuju s kolegama, unapređujući znanje i praktične veštine, razmenjujući informacije i dragoceno iskustvo za dobrobit industrije čitavog exYU prostora.

O trendovima, inovacijama, kvalitetu proizvoda i usluga koji se očekuje kao novi standard u industriji do 2027, govoriće se, raspravljati na panelima, okruglim stolovima i debatama “jedan na jedan”, predstavljati kroz ekskluzivne prezentacije, filmove i video poruke, nove, kreativne forme predstavljanja kompanija na specijalizovanoj izložbi proizvoda i opreme za hotele – **HEXPO 2025**, u okviru Konvencije!

Biće to uzbuđljiva, proaktivna, neponovljiva i za sve učesnike veoma korisna konferencija na kojoj će se puna dva dana družiti, razmenjivati znanje i dobru energiju, umrežavati se - prepoznavajući se po istom uzbuđenju koje osećaju radeći svoj posao, i radovati se zajedno s novim “ambasadorima dobre usluge”, koji će biti proglašeni na glamurnoj Gala večeri 3. REGIONALNE Hotel Housekeeping KONVENCije. Sa ovog događaja, svi će sigurno otići bogatiji i za nijansu drugačiji nego što su bili pre Konvencije.

Za više informacija i prijave učešća na linku:
<https://hotelhousekeeping.rs/industrija-u-kvalitativnom-skoku/>

Ljiljana Rebronja

SISTEM ETIAS

U 2025 godini očekuju nas nova pravila za ulazak u zemlje EU – odnosno zemlje šengena

lujemo. Ukoliko pasoš ističe u kraćem roku, dobiće se dozvola boravka do datuma važenja pasoša, a po izdavanju novog pasoša potrebno da se podnese nova prijava (i izvrši nova uplata od 7 eura) i tada će se dobiti dozvola u trajanju tri godine.

Ukoliko sistem odbije da izda odobrenje za boravak u Šengen zoni stići će i objašnjenje zbog čega je neko odbijen da bi mogao u nekom narednom periodu da problem razreši i na taj način omogući izdavanje pozi-

Prema najavama iz Evropske komisije od maja 2025. godine, posle mnogobrojnih odlaganja, sistem za Ulazak i boravak putnika iz zemalja kojima nije potrebna viza za EU takozvani ETIAS će početi sa radom.

ETIAS je kao projekat najavljen još 2021. ali je iz raznih okolnosti odlagan nekoliko puta. Zamisao sa ovim sistemom i njegov cilj uvođenja je pre svega bolja kontrola ulazaka i boravka u zemljama EU-odnosno zemljama Šengen zone. Da pojasnimo da Šengen zoni osim zemalja članica EU (29 država) pripadaju i Švajcarska, Norveška, Luksemburg i Island kao pridružene članice Šengen zone, pa Samim tim ova nova pravila važe i za ove zemlje.

Sistem ETIAS nije viza već dozvola boravka u zemljama Šengen zone za period od tri godine od dana prijavljivanja u sistem. Ovaj sistem će se primenjivati za 50 država, među kojima je i Srbija ali i SAD i Velika Britanija. Sam način prijavljivanja je predviđen u elektronskoj formi, gde će se unositi lični podaci o putniku, kao i broj pasoša i putem kojeg će se vršiti jednokratna uplata takse u iznosu od sedam eura. Kada se formular popuni i izvrši uplata, dobiće se potvrda o prijemu zahteva. U roku od 24 do 72 časa na upisanu e-mail adresu će stići odobrenje za boravak, koje je potrebno sačuvati za ulazak u gore navedene zemlje, u papirnom obliku ili u elektronskoj formi (na mobilnom telefonu, tabletu, računaru).

Dozvola boravka važi tri godine od dana prijavljivanja (cena 7 eura) osim u slučaju da u tom roku ne ističe pasoš koji prijav-

tivne dozvole boravka. Ovakvih slučajeva svakako neće biti mnogo i odnose se pre svega na one osobe kolji imaju neku ne razjašnjenu okolnost nastalu u prethodnom periodu (izbegavanje nekih obaveza u zemljama EU, prekršaji, sudski procesi, problemi sa Zakonom i sl).

Preporuka svima onima koji žele da putuju u neku od zemalja Šengen zone je da kada sistem ETIAS krene sa radom da se odmah prijave. Na taj način će se izbegnuti situacija prijave u zadnji čas (pred put) jer u tom slučaju postoji mogućnost da onda kada im je hitno potrebna dozvola za ulazak ista ne stigne na vreme.

Kod plaćanja taksi za izdavanje dozvole boravka u sistemu ETIAS važno je napomenuti da postoje dve kategorije putnika koji neće morati da plate taksu za ovo odobrenje. Dakle moraju se prijaviti ali će biti oslobođeni plaćanja taksi i to mladi do 18 godina starosti i stariji od 70 godina.

Napominjemo da odobrenje ETIAS neće biti potrebno onim građanima koji već imaju radne dozvole, boravišne dozvole, studentske vize ili neke druge vrste viza.

Aleksandar Seničić

Kulturno-istorijsko nasleđe u Novom Bečeju

U Domu kulture u Novom Bečeju nalaze se postavke tri replike arheoloških nalazišta koje krasi bogatu istoriju opštine Novi Bečej

Na obali Tise bilo je izazovno i najverovatnije lepo živeti i tri milenijuma pre nove ere, o čemu svedoče arheološki neolitski ostaci, na Matejskom brodu, ali i kasnije iz vremena bronzanog doba na Borđoš, Šimuđu itd...

Matejski brod

Arheološki lokalitet Matejski brod je neolitsko naselje koje pripada srednjem neolitu potiske kulturne grupe, u periodu od 3900-3550. godine pre naše ere. Na ovom lokalitetu su od 1949-1952. godine vršena zaštitna iskopavanja i tada je otkriveno sedam neolitskih kuća. Sve su kuće razdvojene uskim prolazima, što navodi na razmišljanje o mogućnosti postojanja primitivne urbanizacije. Lokalitet Matejski Brod je pretežno ribarsko naselje na šta ukazuju plitke posude za ribu i tegovi za ribarske mreže. Nalazi ugljenisanih žitarica ukazuju nam na razvitak zemljoradnje. Razvijeno u tom periodu je i stočarstvo o čemu svedoči veliki broj nađenih ostataka životinjskih kostiju.

Borđoš

Na nekadašnjem ostrvu na reci Tisi, nalazi se arheološko nalazište Borđoš sa ostacima starog naselja i predmetima iz kasnoneolitskih kultura, vinčanske i potiske. Plodne njive čuvala su tajnu duboko zakopanu, o starom naselju sa sedam kapija, gde su stanovnici ovog kraja, pre 7.000 godina kamenim alatima gradili, pravili glinene posude, kašike, podizali kuće, gajili stoku. Iako je prisutna intenzivna ratarska proizvodnja, nalazište je očuvano a brojni predmeti prilikom otkopavanja bili su neoštećeni. Iskopavanja su utvrdila postojanje naselja iz kasnoneolitskog perioda na površini od čak 40 hektara.

Arača

Arača je ruševina srednjovekovne romaničke crkve koje se nalazi između Novog Bečaja i Novog Miloševa u Srbiji, tačnije 12 km od Novog Bečaja. Godine 1948, godine je stavljena pod zaštitu kao kulturno dobro od izuzetnog značaja. Arača je izgrađena oko 1230. godine na temeljima starije crkve iz 11. veka. Selo Arača je postojalo u 17. veku,

Osim ove tri prezentacije Domu kulture u Novom Bečeju čuva se i sećanje na sve poznate Novobečejce. Ovde su izložene slike velikana srpske naive iz takozvane

novobečejske škole „Grupa SELO“, Dragiše Bunjevačkog, Janoša Mesaroša, Tivadara Košuta i dr. Tu je i stalna izložba slika sa višegodišnjih Tiskih akademija akvarela. Dom kulture raspolaže sa fondusom od 202 rada nastalih na ovoj koloniji u proteklih 17 godina. Radovi su vlasništvo Doma kulture i Opštine Novi Bečej. Novobečejci su ponosni i na Josifa Marinkovića začetnika srpske solo pesme i manifestaciju koja se održava njemu u čast „Obzorja na Tisi“, kao i na Aleksandra Berića, komandanta kraljevskog broda „Drava“, koji je tokom Aprilskog rata 1941. godine žrtvovao svoj život braneći domovinu.

MESTO NA KOME JE POTPISAN MIR

Ne može se svaki grad, kao Požarevac, pohvaliti svojom prošlošću, da su se baš na njegovoj teritoriji pre više od tri veka odvijali pregovori o miru tadašnjih velesila i krojila sudbina Balkana i evropskih naroda

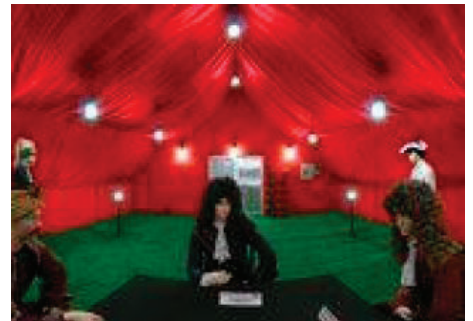
U vrelim letnjim danima 1718. godine, u tada malenom, Požarevcu, potpisan je mirovni sporazum koji će oblikovati budućnost Balkana i Evrope. Požarevački mir okončao je rat između Osmanskog carstva s jedne strane i Svete lige – koju su činile Habsburška Monarhija, Venecija i Papska država – s druge strane. Ovaj događaj ne samo da je promenio političku kartu jugoistočne Evrope, već je postavio temelje za kasnije sukobe i diplomatske igre velikih sila. Prema svedočanstvu Vendramina Bjankija, sekretara mletačkog ambasadora, Požarevac je u to vreme bio selo. „ Mnoge kuće, razasute tu i tamo u mestu Požarevac, bile su određene za stanovanje svemoćnih saveznika, drugih ministara i ostalih sa njihovih dvorova, za koje se pobrinula da budu smešteni tako da budu dobro razdvojeni jedan od drugog, ali ipak međusobno sakupljeni i sjedinjeni. Ali kako su kuće

bile prizemne i preuske prema običajima, a i zbog siromaštva tog kraja, i u većini slučajeva ruinirane, neophodno je bilo skloniti se pod šatore, koje su i jedni i drugi postavili u blizini kuće svog tabora; mali

broj radnika iz trupa, koje su brojale više od hiljadu ljudi, pešadije i konjice, i bile tu više kao dekor i čuvari Skupštine, mogao je da opravla kuće tek toliko da budu dovoljne da odbrane stanovnike od nepogoda godišnjih doba“.

U početku, bilo je planirano da se za pregovore napravi

posebna zgrada, ali se zbog kratkog vremenskog roka odustalo, pa je podignut „Carski šator“. U šatoru velikih dimenzija, 05. juna počeli su pregovori o miru. Na pregovore se krenulo sa velikom pompeznošću, okićenim kočijama, gardom...za svaku narednu sednicu pratnja je bila mnogo skromnija. Sam izgled šatora upućivao je na to da se u njemu odvijaju veoma značajni, teški i mučni pregovori. Osmanlije su insistirale ne apsolutnoj ravnopravnosti jer

islamskoj religiji postoji verovanje da ko pristupi prvi pregovorima je poražen i obrnuto ko pristupi poslednji da je pobjednik. Iz tih razloga delegacije su morale biti smeštene na jednakoj udaljenosti od centralnog šatora,

čak su se morala otvoriti tri ulaza na glavnom šatoru, kako bi pregovarači pristupili u isto vreme, jednakim korakom.

Posle devet održanih sednica mir je konačno sklopljen 21.jula. Sa puno ceremonijala, kao i uvek u takvim prilikama objavljeno je da je težak muški posao uspešno završen.

Prema odredbama mira, Osmansko carstvo je izgubilo Banat, Severnu Srbiju, Beograd i delove Vlaške u korist Habsburške Monarhije. Venecija je uspela da zadrži Jonska ostrva, ali je izgubila Moreju (Peloponez), koja je vraćena Osmanlijama. Ovim sporazumom Osmanlije su bile dodatno potisnute iz centralnog Balkana, dok su Austrijanci osigurali snažniji uticaj u region. Venecija, s druge strane, nije uspela da proširi svoje posede u istočnom Mediteranu, što je označilo početak

njenog opadanja kao velike pomorske sile. Osmansko carstvo je, iako oslabljeno, uspelo da konsoliduje vlast u Grčkoj i delovima Balkana, ali je gubitak Banata i Beograda ukazivao na njegovu sve slabiju kontrolu nad evropskim teritorijama.

Požarevac danas čuva uspomenu na ovaj događaj. Na samom mestu potpisivanja mira postavljen je Megalit (drevni spomenik od kamenog bloka) težak preko 15. Tona i izgrađen je objekat koji simbolično predstavlja šator u kome je potpisan mir i koji je potkrepljen postavkom kostimiranih pregovarača obučenih u duhu epohe s' početka 18. veka. U Narodnom muzeju Požarevca nalaze se eksponati vezani za Požarevački mir poput 11 medalja na kojima su prikazane reljefne predstave koje govore o pobjedi i nadmoći Austrije nad Turskom, originalna karta Mađarskog kraljevstva iz 1731. godine sa delovima Srbije koji su tada pripadali Austriji, kao i fotokopija plana rasporeda šatora pregovarača.

TURIZAM I ARHITEKTURA

Turizam i arhitektura su neraskidivo povezani, jer upravo arhitektonska ostvarenja često predstavljaju glavne atrakcije koje privlače posetioce širom sveta

Turizam i arhitektura zajedno oblikuju sliku sveta i omogućavaju ljudima da istražuju različite kulture, istorijske periode i umetničke pravce. Dok istorijska arhitektura svedoči o prošlim vremenima i privlači turiste željne znanja, moderna arhitektura postavlja nove standarde i kreira futurističke pejzaže. Od antičkih građevina do modernih futurističkih konstrukcija, arhitektura oblikuje doživljaj putnika, doprinosi identitetu destinacija i igra ključnu ulogu u očuvanju kulturnog nasleđa. Gradovi bogati istorijskim građevinama privlače milione turista svake godine. Pariz sa Ajfelovom kulom, Rim sa Koloseumom, Atina sa Partenonom ili Kairo sa piramidama u Gizi samo su neki od primera gde arhitektura definiše turističku ponudu. Ove znamenitosti predstavljaju simbol prošlih epoha i omogućavaju posetiocima da zavire u istoriju, kulturu i način života drevnih civilizacija. U Srbiji, istorijska arhitektura zauzima značajno mesto u turističkoj ponudi. Manastiri Studenica, Žiča i Sopoćani, kao deo srednjovekovne baštine, privlače posetioce zainteresovane za pravoslavnu umetnost i istoriju. Beograd sa Kalemegdanom, Petrovaradinska tvrđava u Novom Sadu i Niška tvrđava predstavljaju simbole gradova i svedoče o bogatoj istoriji ovih prostora. Pored velikih spomenika, stara gradska jezgra sa očuvanim tradicionalnim kućama, popločanim ulicama i srednjovekovnim tvrđavama takođe su magnet za turiste. Dubrovnik, Prag, Firenca i Beč primeri su gradova čiji arhitektonski sklad privlači ljubitelje umetnosti, istorije i fotografije. Savremena arhitektura, sa svojim inovativnim dizajnom i tehnološkim dostignućima, takođe igra značajnu ulogu u turističkoj industriji. Gradovi poput Dubaija, Singapura i Njujorka poznati su po futurističkim zgradama, neboderima i jedinstvenim konstrukcijama koje izazivaju divljenje posetilaca. Burdž Kalifa, Marina Bay Sands ili Guggenheim muzej u Bilbau postali su zaštitni

znakovi svojih gradova i nezaobilazne destinacije za turiste. I u Srbiji, moderni arhitektonski projekti takođe oblikuju turističku ponudu. Beograd na vodi donosi novi vizuelni identitet prestonici, dok se savremeni muzeji poput Muzeja savremene umetnosti i Narodnog muzeja ističu svojim arhitektonskim rešenjima i značajem za kulturni turizam. Takođe, zgrade kao što su Avalski toranj i Sava centar predstavljaju jedinstvene primere modernog dizajna u turističkoj ponudi. Arhitektura nije samo estetski element; ona oblikuje identitet grada i utiče na doživljaj turista. Karakteristični stilovi, materijali i raspored prostora stvaraju autentičnost destinacije. Na primer, Santorini je prepoznatljiv po belim kućama sa plavim kupolama, Marakeš po tradicionalnim riadima i raskošnim palatama, dok je Barselona sinonim za Gaudijeve nadrealističke građevine. Autentičnost je jedan od ključnih faktora u turističkoj atraktivnosti destinacije. Turisti traže iskustva koja će ih povezati sa mestom, bilo kroz arhitekturu, kulturu, gastronomiju ili lokalne običaje. Zato gradovi i turističke destinacije ulažu značajna sredstva u očuvanje istorijskih građevina, obnovu kulturnih spomenika i razvoj modernih objekata koji doprinose ukupnom turističkom doživljaju.

Muzej vina ZLATNA KRUNA

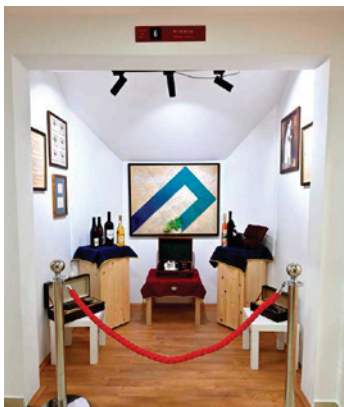
Svega 200 m od ulaza u zadužbinski kompleks Kralja Petra I na Oplencu nalazi se vila u koju se smestio Muzej vina Zlatna kruna. On je posvećen istorijatu vinarstva i vinogradarstva Srbije.

U okviru stalne postavke koja nosi naziv „Vinska kraljevska Srbija u 12 priča“, na tri etaže i 270 m² muzejskog prostora izloženo je preko 500 originalnih eksponata, koji na neposredan način posetioce uvode u jedan neverovatan svet ovog božanskog pića.

Vrlo važno mesto u muzejskoj postavci zauzimaju veoma stare knjige sa vinskom tematikom: „U vrtarstvu, voćarstvu i vinogradarstvu leži snaga i budućnost Srbije“ iz 1887. g. ili „Beleške o vinodelju“ iz 1875. g. Tu su i brojne druge knjige, časopisi, katalozi i razglednice štampane od druge polovine 19. veka pa sve do danas. Pored knjiga i vina, posetioci mogu da vide kako su izgledale originalne tapije za kupovinu vinograda iz 1832. g. ali i one sa kraja 19. veka, i kako je u niškom „Podrumu Tutunović“, daleke 1890. zaživeo vinski turizam.

Brojna druga stara dokumenta, vinske etikete, enološki instrumenti, dekanteri i umetnička dela tematski su raspoređena u svih 12 priča.

Naravno, muzej ovog tipa bi bio nezamisliv bez starih vinskih boca kao što su „Bermet“ Petra Kostića iz oko

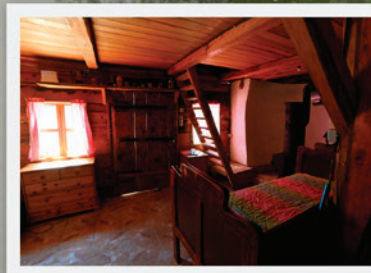
1925. godine ili „Župska ružica“ Radenka Stojakovića iz 1932. godine. Posebna mesta rezervisana su za vina iz kraljevskih i manastirskih podruma, zatim za viski „Džoni Voker“ iz 1933. koji je uvezio, punio, etiketirao i prodavao Petko Jakovljević iz Beograda. Tu su i vina i rakija iz doba SFRJ ali i vina iz modernih vinarija sa kojima je započeo novi vinski poredak u Srbiji, kao što su vinarije Radovanović i Aleksandrović.

Kraljevski predznak Muzeju daje centralna priča sa nazivom „Vladari i vinari“ koja nas, uz pomoć Krune Monarha vinodelca izrađene od slame i vinorela Miloša Velikog i Vožda Karađorđa naslikanih crvenim vinima uvodi u svet obe srpske kraljevske porodice čiji su članovi bili zaljubljenici u vinovu lozu i strastveni vinogradari i vinari. Razglednice sa motivima kraljevskih vinarija, letnjikovaca i vinske etikete stare preko sto godina svedoče o tome da su naši kraljevi slavili berbe, proizvodili i izvozili vino, a da su i danas njihovi vinogradi i vinarije u funkciji. Ostale priče protežu se od antičkih vremena do današnjih dana.

Pored obilaska, u okviru Muzeja postoji i tematska vinoteka i suvenirnica sa pažljivo odabranim programom (ručno izrađene vinske kutije, poklon paketi, replike određenih eksponata, knjige, vodiči i magneti sa vinskom tematikom).

www.muzejvinazlatnokrune.rs

српски букинг Selo.rs

2.000 објеката
1.000 резервација месечно
1.000.000 посета годишње

turizamsrbije.info

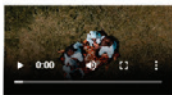
- Kreirajte turističku vest
- Najavite događaj
- Promovišite svoju turističku destinaciju
- Predstavite svoju turističku ponudu
- Budite u toku sa dešavanjima u srpskom turizmu
- Oglasite se u e-Turističkim novinama
- Emitujte svoj promo spot na našem internet portalu
- Postavite svoj baner

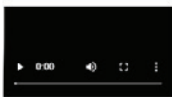
Preuzmite e-Turističke novine
Oktobar 2024.

TO Zlatibor: Ukusi Zlatibora

TO Vrnjačka Banja: Vrnjačka Banja Serbian Queen of Spa

TONS: Zimska fantazija

TURISTIČKI PROMET U DECEMBRU 2024

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku u decembru 2024 godine u Republici Srbiji boravilo je ukupno 331.692 turista, koji su ostvarili 803.037 noćenja

U odnosu na isti mesec prošle godine broj dolazaka turista je veći za 5,6% dok je broj ostvarenih noćenja veći za 8,1%. Ukupan broj dolazaka domaćih turista u decembru 2024. godine bio je 147.588 koji su ostvarili 396.062 noćenja. Strani turisti su ostvarili 184.134 dolazaka i 486.975 noćenja ...

[Ceo tekst](#)

CRKVA BRVNARA U JABLANICI

U sedmoj epizodi serijala "U zagrljaju Zlatibora" predstavljamo vam čuvara zlatiborske duše - crkvu brvnaru u zlatiborskom selu Jablanica

Kroz istoriju rušena, pa snažnom voljom Zlatiboraca obnovljena, broji godine i pamti svoje kulture, neimare, ikonopisce i verujući narod koji je dolazio na poklonjenje Bogu.

Udaljeno 25 kilometara od turističkog centra Zlatibora selo Jablanica, kao jedno od najprostranijih u Srbiji, p ...

[Ceo tekst](#)

"U ZAGRLJAJU ZLATIBORA" - ZLATIBORSKA PIJACA

U šestoj epizodi serijala emisija pod nazivom "U zagrljaju Zlatibora" koji je propremila Turistička organizacija Zlatibor vodimo vas u šetnju kroz zlatiborsku pijacu

Primate Newsletter!

Vaša mail adresa

Imajte i mobilni

[Prijavite se](#)

[Registrujte vaš smeštaj -](#)

[Besplatno!](#)

[Imate nalog? Logujte se!](#)

Turizam
Srbije

Turizam Srbije

www.turizamsrbije.info

e-mail: turizamsrbije.info@gmail.com

 <https://www.facebook.com/turizamsrbije.info>

 <https://www.instagram.com/turizamsrbijeinfo/>